

Usnesení

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, se sídlem v Praze 8, Pod sídlištěm 1800/9, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj a Okresním soudem v Mělníku, za další účasti žalobce Ing. K. N., zastoupeného Zdeňkou Tolnayovou, advokátkou se sídlem Mladá Boleslav, nám. Republiky 946, 293 01, a žalovaného M. V., o určení průběhu hranice pozemků, ve věci vedené u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 9 C 26/2006,

t a k t o :

- I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci o určení průběhu hranice pozemků je soud.
- II. Usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 2. 3. 2006, čj. 9 C 26/2006-9, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 21. 7. 2006 navrhl Katastrální úřad pro Středočeský kraj, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o věcnou příslušnost, vzniklém ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. (v dalším textu „kompetenční spor“) mezi ním a Okresním soudem v Mělníku ve věci vedené u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 9 C 26/2006.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Městský úřad ve Mšeně jako stavební úřad vydal dne 5. 8. 2005, čj. SO-1888/05-268/2, ve sloučeném územním a stavebním řízení stavebníkovi M. V. (dále také jen „žalovaný“), stavební povolení na stavbu rodinného domu, nepropustné žumpy a kanalizační přípojky, elektropřípojky NN na pozemku v katastrálním území S. u M.

K odvolání Ing. K. N. (dále také jen „žalobce“) Krajský úřad Středočeského kraje, odbor územního a stavebního řízení, rozhodnutím ze dne 3. 11. 2005, čj. ÚSR/4458/05/Sv, stavební povolení stavebního úřadu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Účastníci řízení a dotčené orgány státní správy byli vyrozuměni o pokračování stavebního řízení opatřením stavebního úřadu Mšeno ze dne 15. 12. 2005.

K námitce žalobce (vlastníka sousedních pozemků v katastrálním území S. u M.) stavební úřad Mšeno dne 5. 8. 2005, čj. 3254/05/stav, rozhodl jako stavební úřad

příslušný podle § 117 odst. 1 písm. a) stavebního zákona z r. 1976 a stavební řízení podle § 137 odst. 2 stavebního zákona přerušil a žalobce Ing. N. odkázal na příslušný soud, u něhož podá návrh na rozhodnutí ve sporné věci. Současně žalobce poučil, že pokud nebude předložen stavebnímu úřadu do 28. 2. 2006 důkaz, že byl podán u soudu návrh na rozhodnutí ve sporné věci, učiní si stavební úřad podle § 137 odst. 3 stavebního zákona úsudek o námitce sám a rozhodne ve věci. Uvedl, že „při ústním jednání spojeném s místním šetřením dne 12. 1. 2006 se stavební úřad pokusil ve smyslu § 137 odst. 1 stavebního zákona o dosažení dohody účastníků řízení o námitce, která byla uplatněna ve stavebním řízení“; že k dohodě však nedošlo a „protože jde o námitku, která, kdyby se zjistilo její oprávnění, by znemožnila uskutečnění navrhované stavby nebo by umožnila její realizaci jen v podstatně jiné míře či formě“, odkázal stavební úřad podavatele námitky na soud a řízení přerušil.

Žalobce poté podal žalobu u Okresního soudu v Mělníku, kde je věc vedena pod sp. zn. 9 C 26/2006. Domáhal se vydání rozsudku, jímž by soud určil, že „hranice mezi v k. ú. S. u M., probíhá v místě určeném vytyčovací náčrt č. z. 15/2006 ze dne 31. 1. 2006, vyhotoveným zeměměřičským inženýrem ing. J. M.“. Žalobu zdůvodnil tím, že „je vlastníkem v k. ú. S. u M. a žalovaný je vlastníkem přilehlé st. p.“; že žalovaný předložil v rámci stavebního řízení správnímu orgánu vytyčovací náčrt ze dne 14. 1. 2005, č. 80-6258/2004, vyhotovený zeměměřičským inženýrem Ing. I. H.; s tímto vytyčovacím náčrtem žalobce nesouhlasil, neboť náčrt určil průběh hranic mezi st. p. a st. p. v k. ú. S. u M. „zjevně v rozporu i s historickými přirozenými hranicemi v terénu“; že „podle tohoto vytyčení má hranice probíhat hlouběji na st. p. v jeho vlastnictví a stavba žalovaného tak má být posunuta více do jeho pozemku“; že „nechal vyhotovit jiné vytyčení sporné hranice zeměměřičským inženýrem Ing. J. M., znalcem z oboru geodézie a kartografie, který použil ke svým měřením i historické prameny, především ohlašovací listy“; že „v dané lokalitě je používána digitalizovaná katastrální mapa (KMD) v místním souřadnicovém systému a v takovém případě je nutno pro zjištění správného průběhu hranic tímto způsobem postupovat“; že tento postup „nebyl v případě vytyčovacího náčrtu ze dne 14. 1. 2005, č. 80-6258/2004, vyhotoveném zeměměřičským inženýrem Ing. I. H., dodržen“ a že Ing. J. M. došel ke zcela rozdílným výsledkům, se kterými naopak žalovaný nesouhlasí.

Okresní soud v Mělníku usnesením ze dne 2. 3. 2006, čj. 9 C 26/2006-9, řízení zastavil a rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Katastrálnímu úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Mělník. Dospěl k závěru, že „určení nebo vyměření hranice mezi pozemky nespadá do pravomoci soudu“ a že „rozhodnutí v této věci patří do pravomoci katastrálních úřadů“.

Katastrální úřad pro Středočeský kraj poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Popřel svoji příslušnost a vyjádřil názor, že v dané věci se jedná „o vlastnickou žalobu, kterou může vyřešit pouze soud, který jediný je oprávněn spor posuzovat i z širších hledisek než jen z výsledků zeměměřičské činnosti, která zejména při rekonstrukci průběhu původních vlastnických hranic nemusí

prezentovat skutečný stav“; že „katastrální úřad nemá svěřeny kompetence určit průběh vlastnické hranice autoritativně na podkladě výsledku vlastního měření nebo měření provedeného jinou, k tomu způsobilou osobou“. Dále uvedl, že „věcná náplň činnosti orgánů katastru neobsahuje výkon zeměměřičských činností, jejichž výsledky by měly takovou autoritativní povahu, že by derogovaly výsledky téže činnosti vykonávané soukromými zeměměřiči podle zák. č. 200/1994 Sb.“. Domnívá se, že „ve věci obnovy původní hranice je nutné vycházet ze situace, že mnohdy nebyly vlastnické hranice udržovány a jejich správný průběh, jak byl původně označen v terénu není nikomu znám“; že „vytyčení a obnova původního stavu je problematické a v řadě případů téměř nemožné“; že „vytyčením průběhu dřívější hranice je možné původní stav rekonstruovat vždy pouze s určitou pravděpodobností“; že „zeměměřiči docházejí při vytyčování hranic pozemků k rozdílným výsledkům, které se mohou v určitých případech lišit v řádech metrů, aniž by bylo možné s určitostí říci, které z možných vytyčení je správnější“; že z těchto důvodů „je značná část pozemků oddělena hranicemi užívacími, které jsou vlastníky dlouhodobě respektovány jako hranice vlastnické, aniž konvenují s hranicemi vyznačenými v katastrálním operátu“; že „jakýkoli posun vlastnické hranice v terénu se nutně dotýká rozsahu vlastnictví k dotčeným pozemkům a související spor je sporem občanskoprávním, jehož řešení přísluší jen soudu“ a že „pravomoc katastrálního úřadu řešit takovýto spor nelze dovodit z žádného právního předpisu“. Z těchto důvodů navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí je Okresní soud v Mělníku.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj a Okresním soudem v Mělníku vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. platí, že v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

Lze přisvědčit katastrálnímu úřadu, že hledanou pravomoc katastrálního úřadu (ani jiného správního orgánu) nelze dovodit z žádného právního předpisu. Katastrální úřad proto nemůže rozhodovat o existenci či o rozsahu vlastnického práva k nemovitostem (podle ustanovení § 2 a násl. zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, katastrální úřad rozhoduje pouze o povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí). Veřejnoprávní prvek lze v případech určení hranice mezi pozemky spatřovat pouze v tom, že výsledek sporu, tj. stanovení hranic pozemků, je následně evidován v katastru nemovitostí. Pravomoc katastrálního úřadu rozhodovat ve věci určení hranice pozemků je proto nutno vyloučit.

Pozemek je charakterizován zejména svými hranicemi, které jej oddělují od pozemků sousedních. Vznikne-li mezi vlastníky sousedních pozemků spor o to, kudy probíhá hranice jejich pozemků, není jistý ani rozsah jejich vlastnického

práva. Otázka určení průběhu hranice mezi pozemky je proto otázkou určení rozsahu vlastnického práva, tedy otázkou občanskoprávní.

V posuzovaném případě proto žalobce postupoval (v souladu s poučením stavebního úřadu ve smyslu § 137 odst. 2 stavebního zákona) správně, když žalobu o určení průběhu hranice pozemků podal u Okresního soudu v Mělníku jako soudu rozhodujícímu v občanskoprávních věcech.

Jelikož tedy rozhodnutí o žalobě o určení průběhu hranice pozemků je rozhodnutím ve věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci přísluší soudu.

Ke shodným závěrům dospěl zvláštní senát již v usnesení ze dne 15. 6. 2005, čj. Konf 90/2004-12, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 11/2005 pod poř. č. 695.

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu v Mělníku, které výroku, jímž byla pravomoc určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude proto Okresní soud v Mělníku pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. března 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu